

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 10PP/71/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123012719
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rudolf Bott
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:2123012719.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava samosudcom JUDr. Rudolfom Bottom v trestnej veci odsúdeného T. Q., o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 02.10.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku a § 66 ods. 1 písm. b), § 66 ods. 2 Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného: T. Q., nar. XX.XX.XXXX v I. trvale bytom C., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 26.04.2022 sp. zn. 2T/9/2021, z a m i e t a .

odôvodnenie:

Dňa 04.09.2023 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného T. Q. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený v čase rozhodovania o jeho návrhu o podmiennečné prepustenie vykonáva v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 26.04.2022 sp.zn. 2T/9/2021 v trvaní 3 roky so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Odsúdený vo svojom návrhu uvádza, že spáchaného skutku ľutuje. V budúcnosti chce viesť riadny život a bude rešpektovať všetky zákony a právne normy. Príjme akúkoľvek podmienku, zákaz či obmedzenie, ktoré by mu bolo uložené v prípade podmiennečného prepustenia.

Na verejnom zasadnutí boli oboznámené listinné dôkazy a to hodnotenie odsúdeného riaditeľom ÚVTOS, žiadosť odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, skrátený výpis klienta, aktuálny odpis RT odsúdeného, osobný spis odsúdeného, rozsudok Okresného súdu Trnava zo dňa 26.04.2022 sp. zn. 2T/9/2021.

Z hodnotenia riaditeľa UVTOS Hrnčiarovce nad Parnou vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu väzby nebolo spočiatku na požadovanej úrovni. Objavili sa problémy s adaptáciou na podmienky výkonu väzby, čo sa prejavilo na destabilizácii jeho psychického stavu. Menovaný mal suicidálne tendencie. Vhodnou psychologickou intervenciou sa psychický stav odsúdeného postupne stabilizoval a obdobné nevhodné správanie sa viac neopakovalo. Jeho správanie a vystupovanie počas veľmi krátkeho výkonu trestu odňatia slobody v predchádzajúcom ústave bolo na požadovanej úrovni. Odsúdený bol dňa 02.08.2022 premiestnený do ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou na ďalší výkon trestu. Po týždennom pobyte na nástupnom oddiele bol umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „B“. Dňa 12.10.2022 bol umiestnený na oddiel špecializovaného zaobchádzania za účelom výkonu súdom nariadeného ochranného protitoxikomanického liečenia ústavnou formou. Po absolvovaní ochranného liečenia bol dňa 06.03.2023 opätovne umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „B“, kde sa nachádza doposiaľ. Správanie a vystupovanie menovaného je počas pobytu v aktuálnom ÚVTOS na požadovanej úrovni, slušné. V dodržiavaní ústavného poriadku

a časového rozvrhu dňa sa však vyskytli dve drobné porušenia menej závažného charakteru (mal neporiadok vo svojich veciach a spal v nepovolenom čase). Ostatné platné interné normy dodržiava. Príkazy a nariadenia príslušníkov rešpektuje. V kolektíve odsúdených konfliktne situácie nevyvoláva, ani sa do nich nezapája. Zásady osobnej ako aj kolektívnej hygieny dodržiava. Vo svojich veciach si udržiava primeraný poriadok. Odsúdený sa k spáchanej trestnej činnosti stavia nekriticky. Doposiaľ počas celého výkonu trestu odňatia slobody disciplinárne odmenený nebol. Disciplinárny trest vykázaný nemá. Počas výkonu trestu odňatia slobody neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania. Do oddielových aktivít organizovaných v rámci kultúrno-osvetovej činnosti sa zapája len podľa svojich záujmov a preferencií. Odsúdený sa snaží voľný čas využívať zmysluplne. Odsúdený bol v tunajšom ústave zaradený v období od 09.08.2022 do 12.10.2022 na pracovisko v ústave s dohľadom - Terminals. Vyradený bol z dôvodu absolvovania súdom nariadenej ochrannej liečby. Po jej absolvovaní bol dňa 07.03.2023 opätovne zaradený na to isté pracovisko (Terminals), odkiaľ bol vyradený dňa 28.03.2023 z dôvodu podávania nekvalitnej práce. Znova bol pracovne zaradený na dopravnom úseku oddelenia logistiky, kde vykonával činnosti zamerané na všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného - pomocné a čistiace práce. Vyradený bol z dôvodu nezvládnutia zadaných pracovných úloh. Jeho pracovná morálka bola na podpriemernej úrovni. Aktuálne je pracovne nezaradený, preto je na oddiele zapájaný do činností zameraných na všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov ústavu. Odsúdený bol vychovávaný v úplnej rodine, otec už nežije. Po ukončení základnej školy ďalej v štúdiu pokračoval na SOU v Revúcej, kde sa učil za elektromechanika. Školu však nedokončil, pretože ho vylúčili v prvom ročníku pre absencie. Po ukončení štúdia pracoval na stavbe, v bani, v TAZ Trnava, v zlievarňach a potom opäť na stavbe. Pred nástupom na výkon trestu odňatia slobody bol nezamestnaný. Menovaný je slobodný, s bývalou družkou má jednu maloletú dcéru, na ktorú má vyživovaciu povinnosť nahlásenú formou exekučného príkazu. Kontakt počas výkonu trestu udržiava formou korešpondencie, telefonovania a návštev s matkou a sestrou. Vzťahy odsúdeného s blízkou rodinou sa javia ako funkčné. Odsúdený uvádza, že po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody pôjde bývať k matke. Odsúdený bol zaradený do skupinových foriem práce počas výkonu súdom nariadenej ochranného liečenia. Taktiež mu je venovaný individuálny prístup so zameraním na formovanie primeraného správania a hodnotovej orientácie v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, k zvyšovaniu právneho vedomia a k zodpovednosti za svoje konanie. V zmysle vyššie uvedeného možno konštatovať, že odsúdený čiastočne plní ciele stanovené programom zaobchádzania. Resocializačná prognóza je menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. V súčasnosti je v dostupnej dokumentácii voči odsúdenému evidované ďalšie trestné stíhanie. Odsúdený v tunajšom ústave absolvoval súdom nariadenej ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou, z ktorého bol dňa 10.02.2023 Okresným súdom Trnava prepustený. Riaditeľ ÚVTOS v závere hodnotenia konštatuje, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a odporúča ho podmiennečne prepustiť s dohľadom

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmiennečného prepustenia 27.08.2023.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 2 záznamy.

Prokurátor na verejnom zasadnutí uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že odsúdený nepreukazuje splnenie materiálnych podmienok pre podmiennečné prepustenie, preto navrhuje jeho žiadosť o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietnuť.

Odsúdený sa na verejnom zasadnutí uviedol, že by chcel byť podmiennečne prepustený, ľutuje, čo spáchal. Na slobode chce viesť riadny život. S matkou j v kontakte, pravidelne si telefonujú, raz za mesiac ho chodí navštíviť. V prípade podmiennečného prepustenia by býval u sestry a pracoval by na stavbách.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Trestného zákona, ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmiennečne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Z dikcie citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody za súčasného splnenia 3 podmienok:

- vykonanie zákonom stanovenej doby uloženého trestu,
- odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukazuje polepšenie,
- od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmiennečné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmiennečnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmiennečnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmiennečnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmiennečného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmiennečnom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmiennečnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitém zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Formálna podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona ku dňu 27.08.2023. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 02.10.2023 je táto podmienka splnená.

Prvá a druhá materiálna podmienka a to tie, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich pracovných i mimopracovných úloh vrátane dodržiavania všetkých právnych noriem vzťahujúcich sa na výkon trestu preukázal polepšenie a že od neho možno očakávať že v budúcnosti povedie riadny život, podľa názoru súdu splnené nie sú. Pri rozhodovaní o splnení prvej materiálnej podmienky, ide o to rozlíšiť, kedy správanie odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody sú prejavom len vonkajšej adaptácie odsúdeného na prostredie ústavu na výkon trestu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného odôvodňujúce nádej, že i v budúcnosti povedie riadny život. Z hodnotenia odsúdeného na jednej strane vyplýva, že sa odsúdený adaptoval na režim výkonu trestu odňatia slobody, avšak na druhej strane zároveň nijako svojou aktivitou nevybočuje z radu, síce režimovo prispôsobených, avšak priemerných väzňov. Ako tiež vyplýva z hodnotenia odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody sa u odsúdeného dokonca vyskytli dve drobné porušenia v dodržiavaní ústavného poriadku a časového rozvrhu dňa. Počas výkonu trestu si nevytvoril podmienky na získanie disciplinárnej odmeny. Napriek tomu, že odsúdený v žiadosti o podmiennečné prepustenie a tiež na verejnom zasadnutí prezentoval, že spáchaný skutok ľutuje, v hodnotení sa uvádza, že odsúdený sa k spáchanej trestnej činnosti stavia nekriticky. Odsúdený bol opakovane vyradený z pracovísk, raz z dôvodu podávania nekvalitnej práce, raz z dôvodu nezvládnutia zadaných pracovných úloh. Jeho pracovná morálka je hodnotená na podpriemernej úrovni. Napriek tomu, že má ukončené iba základné vzdelanie, neabsolvoval počas výkonu trestu žiadny rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti správanie sa odsúdeného aj keď aktuálne na požadovanej úrovni možno skôr označiť iba za prispôsobenie sa režimu výkonu trestu ale určite nie je prejavom jeho vyššej aktivity plnenia si svojich povinností a polepšenia sa. V dôsledku nespĺnenia prvej materiálnej podmienky na podmiennečné prepustenie odsúdeného nemožno dospieť k záveru o splnení druhej materiálnej podmienky, nakoľko polepšenie odsúdeného je esenciálnou zložkou vyvedenia predpokladu, či odsúdený bude schopný viesť po jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody riadny život, čiže ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, veľmi ťažko môže potom dospieť k záveru, že by po podmiennečnom prepustení na slobode už viedol riadny život. Podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody má význam len vtedy, ak je odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život. Odsúdený bol doposiaľ dvakrát súdne trestaný, v prvom prípade pre prečin krádeže, v druhom prípade pre zločin týrania blízkej osoby. Aktuálne je odsúdený po prvýkrát vo výkone trestu odňatia slobody a to pre vyššie uvedený zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustil voči svojej matke. Ako vyplýva z rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 26.4.2022 sp.zn. 32T/9/2021 odsúdený sa najneskôr od 10.01.2018 do 14.06.2019 v obci Dlhá, v spoločne užívanom byte na treťom poschodí bytového domu č. 111, ako aj na iných presne neustálených miestach, opakovane najmä pod vplyvom drog verbálne aj fyzicky napádal svoju matku takým spôsobom, že ju rukami udieral do rôznych častí tela, prudko jej otočil hlavu až si ju udrela o stenu, chytil jej silno sánku, hrdlo, následkom čoho jej spôsobil modriny, vulgárne jej nadával, vyhrážal sa jej zabitím a neustále ju ponižoval, čím týmto svojím konaním u matky spôsobil strach, fyzické a psychické utrpenie, úzkosť a bezmocnosť až u nej vyvolal syndróm týranej osoby prejavujúci sa v oblasti najmä kognitívnej a emočnej. Úmysel odsúdeného v prípade podmiennečného prepustenia ísť bývať do spoločnej domácnosti k matke, ktorá síce súdu predložila vyjadrenie, v ktorom sa prihovára za podmiennečné prepustenie odsúdeného, s tým, že tento bude bývať v prípade podmiennečného prepustenia s ňou, avšak s ohľadom na syndróm týranej osoby, ktorý u matky bol vyvolaný práve dlhodobým správaním sa odsúdeného voči nej, tiež vyvoláva isté pochybnosti. Následné vyhlásenie odsúdeného na verejnom zasadnutí, že pôjde bývať k sestre súd berie ako účelové, navyše nijakým spôsobom preukázané, rovnako ako tvrdenie odsúdeného, že v prípade podmiennečného prepustenia bude pracovať u živnostníka v Senci na stavbe. Odsúdený je nevyučení, pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody bol nezamestnaný, počas výkonu trestu neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz či iné formy vzdelávania. Odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody neprejavil žiadnu aktivitu smerujúcu k tomu, aby zvýšil svoje šance sa po výkone trestu odňatia slobody zamestnať a získať tak legálny zdroj príjmov. Súd prihliadajúc tak na trestnú minulosť a osobu odsúdeného, charakter a

závažnosť spáchaného trestného činu, menej priaznivú resocializačnú prognózu odsúdeného má za to, že v jeho prípade teda prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti.

Z uvedených dôvodov zamietol návrh odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pretože nespĺňal dôsledne všetky zákonom stanovené podmienky pre také rozhodnutie.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.